

Bruxelles, 17. studenoga 2023.
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	<i>Priprema za sastanak Vijeća (konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir)) 7. i 8. prosinca 2023.</i> Buduća svemirska politika EU-a u svijetu koji se mijenja – <i>razmjena mišljenja</i>

Za delegacije se u prilogu nalazi napomena predsjedništva na temu „**Buduća svemirska politika EU-a u svijetu koji se mijenja**” u svrhu razmjene mišljenja na sastanku Vijeća za konkurentnost 8. prosinca 2023.

Buduća svemirska politika EU-a u svijetu koji se mijenja

Svemirska tehnologija, podaci i usluge postali su neophodni za europska društva i gospodarstva. Oni imaju ulogu pokretača istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija tako što stvaraju kvalitetne prilike za zapošljavanje i potiču gospodarski rast, povećavaju europsku konkurentnost, podupiru zelenu i digitalnu tranziciju, štite EU i njegove građane te jačaju otpornost i sigurnost EU-a. Posljednjih godina i u trenutačnom geopolitičkom kontekstu pojavio se niz rizika koji ukazuju na to da je potrebno zaštititi svemirske resurse EU-a i očuvati svemirske usluge koje jamče našu kolektivnu sigurnost i temelj su sadašnje i dugoročne strateške autonomije EU-a.

Održivost u svemiru

Naglo povećanje svemirskih aktivnosti, posebno u niskoj Zemljinoj orbiti (LEO), i njegov utjecaj na okoliš ugrožavaju dugoročnu održivost u svemiru. EU-ov pristup održivosti mora rezultirati uspostavom mjera i rješenja za prevladavanje specifičnih izazova povezanih s korištenjem svemirom, među kojima su: eksponencijalno povećanje količina svemirskog otpada, megakonstelacije, ograničena raspoloživost frekvencija i interferencije koje ometaju astronomska promatranja. Time će se ojačati i uloga EU-a u oblikovanju i poticanju razvoja normi na svjetskoj razini.

Sigurnost i obrana

Svemir je postao ključni čimbenik ne samo za rast i blagostanje naših europskih društava i gospodarstava nego i za sigurnost i obranu. S obzirom na to da su svemirski resursi EU-a pod civilnim nadzorom te imajući u vidu važnost svemirskog programa EU-a, u Strateškom kompasu, koji je Vijeće odobrilo u ožujku 2022., iznosi se zajednička strateška vizija EU-ove uloge u području sigurnosti i obrane. Cilj je zajedničke komunikacije iz ožujka 2023. o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu pomoći EU-u u oblikovanju zajedničkog razumijevanja rizika i prijetnji povezanih sa svemirom. U nedavno usvojenim zaključcima Vijeća o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu prepoznaje se važnost razvoja svemirskih sustava i usluga dvojne namjene te se ponovno ističe važnost svemirskih rješenja za sigurnost i obranu.

Strateška autonomija EU-a

Ograničen pristup ključnim tehnologijama i materijalima u području svemira i poremećaji u globalnim lancima vrijednosti produbljeni geopolitičkim napetostima još jedan su važan rizik za stratešku autonomiju EU-a i njegovu sposobnost da ima pristup svemiru i da se njime koristi. Države članice prepoznale su da je potrebno ojačati tehnološku suverenost, konkurentnost i otpornost svemirskih lanaca vrijednosti EU-a s pomoću sigurnosti opskrbe i neograničenog pristupa ključnim tehnologijama relevantnima za svemir, uz istodobno očuvanje uzajamno korisne suradnje s partnerima istomišljenicima.

Osim toga, Europa se trenutačno suočava s dosad nezabilježenom krizom jer nema autonomni pristup svemiru. Okončanje aktivnosti lansirnog sustava Ariane 5, prestanak lansiranja letjelice Soyuz u Kourouu, prizemljenje lansirnog sustava Vega C i kašnjenja u razvoju sustava Ariane 6 izravno ograničavaju sposobnost Unije da rasporedi i upotpuni svoje vodeće svemirske inicijative, kao što su Galileo, Copernicus i predstojeća konstelacija IRIS².

Hitno je potrebno iz toga izvući pouke kako bi se Uniji zajamčio autonoman, pouzdan i troškovno učinkovit pristup svemiru na temelju europskih rješenja. U tu bi svrhu Europska unija, kao prvi institucijski korisnik europskih usluga lansiranja i upravitelj programa za ključne europske svemirske resurse, te kao inkubator za inovacije za nova i raznolika rješenja u području lansiranja, trebala surađivati s državama članicama i Europskom svemirskom agencijom.

Ministri i ministrice pozivaju se da razmotre sljedeća strateška pitanja:

1. Kakav će, prema vašem mišljenju, biti učinak svemirske strategije EU-a za sigurnost i obranu na buduću svemirsku politiku EU-a? Kako bi se u budućnosti sigurnosni i obrambeni aspekti mogli uključiti u različite komponente svemirskog programa EU-a koje će ostati pod civilnim upravljanjem?
2. Osim funkcije klijenta, koju bi ulogu EU mogao imati u osiguravanju Unijina autonomnog pristupa svemiru u dugoročnom razdoblju?